ONDERZOEKSPLAN

Een helder en gedragen toekomstperspectief voor Duiven (en voor de positie van 1Stroom)

ORGANISATIE
Gemeente Duiven

DATUM
28 februari 2024 (na bespreking in klankbordgroep)

Waarom dit onderzoeksplan?

Dit onderzoeksplan is een nadere uitwerking van het plan van aanpak dat we in ons onderzoeksvoorstel presenteerden. Het geeft onder andere meer zicht op de planning en mijlpalen en de inrichting van het participatieve traject. Het geeft weer welke werkvormen we wanneer inzetten en wie we in elke fase willen spreken. Op basis van dit document kunnen wij, na akkoord, aan de slag met het inplannen van de eerste activiteiten die leiden tot stap 1 van het onderzoek.

Uitgangspunten voor de uitvoering

Voor aanvang van de uitvoering van dit onderzoek nemen we notie van een aantal uitgangspunten:

- De bestuurskracht van Duiven wordt als voldoende beschouwd (vaststelling motie juni). Het onderzoek vindt dus plaats vanuit positieve ambitie: wat kan (nog) beter en welk scenario geeft daarvoor de meeste meerwaarde op langere termijn.
- Er moet een proces worden ingericht waarbij de gemeenteraad zelf de keuzes maakt. Varianten worden beschreven en geanalyseerd, er wordt geen voorkeur uitgesproken vanuit bureau of College/organisatie. Het keuzeproces verloopt in stappen (van longlist naar shortlist naar voorkeursvariant).
- In het keuzeproces dienen de inwoners en relevante maatschappelijke stakeholders betrokken te worden (informeren en raadplegen)
- In het keuzeproces moet informatie van en ontwikkelingen bij bestuurlijke partners (buurgemeenten, provincie, regio) worden betrokken.
- Samenwerking in 1Stroom-verband (evt. in geoptimaliseerde vorm) is één van de denkbare scenario's voor de toekomst. Andere scenario's zijn ook mogelijk.
- Er is een projectstructuur met een klankbordgroep vanuit de gemeenteraad en een projectgroep voor de procesmatige begeleiding van het onderzoek.
- Er is (nog) geen strakke deadline aangegeven voor de uitvoering van het onderzoek.

Waar mag u ons aan houden?

Wij hebben een aantal uitgangspunten voor onze aanpak waar wij voor staan en waar we dan ook aan gehouden mogen worden:

- Onze aanpak leidt tot een helder perspectief op de bestuurlijke toekomst van Duiven en op de positie van 1Stroom in relatie daarmee.
- Deze aanpak biedt inwoners, lokale stakeholders en specifieke groepen daarbinnen de ruimte om een bijdrage te leveren en mee te denken/spreken. Dit geldt ook voor de bestuurlijke partners in de regio en in 1Stroom.
- Dit traject geeft de gemeenteraad (mede)regie op de inhoudelijke uitkomst. Dit laatste door richting te geven hieraan op 2 tussentijdse thema-avonden en uiteraard in de uiteindelijke besluitvorming over het eindrapport.
- We werken vanuit een degelijke inhoudelijke basis, zo veel mogelijk feiten gebaseerd, met creatieve dialoog- en participatievormen en een helder proces, naar een transparant eindproduct.
- De aanpak was oospronkelijk ingericht om te leiden tot een eindrapport voor de zomervakantie van 2024. Gegeven het feit dat de gemeenteraad tussentijds ook in formele zin besluitvorming zal plegen over de afronding van fase 1 (vaststelling shortlist en criteria) hebben we de planning aangepast in 2 nog mogelijke varianten (zie hieronder).

Mijlpalenoverzicht

In onderstaande tabel geven we een voorlopig mijlpalenoverzicht van het onderzoekstraject. Er zijn twee varianten (geheel links en geheel rechts) zichtbaar. Dit is afhankelijk van het vastzetten van de thema-avonden. Wij hebben de voorkeur voor variant 1, waarin de besluitvorming van stap 1 op 28 mei plaatsvindt. Bij een 'go' kunnen we de activiteiten voor uitvoering van stap 2 nog voor de zomervakantie starten. In variant 2 (18 juni) wordt dat te krap.

DATUM VARIANT 1	MIJLPAAL/ACTIVITEITEN	DATUM VARIANT 2
	Voorbereiding Onderzoeksplan	
21/2	Bespreking/vaststelling onderzoeksplan KBG	21/2
	Uitvoering Stap 1 Onderzoek: • Desk-analyse • Dialoogsessies • Interviews extern • Vragenlijst en panel sleutelfiguren	
2/4	Thema-avond Raad; van longlist naar shortlist scenario's en scherpstellen criteria	14/5
	Voorbereiding besluitvorming gemeenteraad stap 1 via B&W 16/4 en AC 25/4 Voorbereiding stap 2 onderzoek	
28/5	Besluitvorming gemeenteraad resultaat stap 1	18/6
	Uitvoering stap 2 onderzoek • Invullen matrix onderzoekers waardevrij • Dorpsgesprekken • Digitale survey	
28/8-10/9	Thema-avond Raad over scenario-analyse	8-29/10
	Opstellen rapportage	
12/11	Besluitvorming gemeenteraad over rapportage (besluitvormingsproces nog in te vullen)	10/12

Wij hebben een meer gedetailleerde activiteitenplanning op weekniveau beschikbaar in Excel, dat voert te ver in details voor dit onderzoeksplan. Dit document is wel ons interne hulpstuk in het behalen van de mijlpalen. Op grond van het overleg met de bestuurlijk opdrachtgever en de klankbordgroep zetten wij in op uitvoering van het onderzoek in variant 1. Op basis van de resultaten van stap 1 en de besluitvorming daarover in de gemeenteraad zullen we stap van het onderzoek nog nader uitwerken, met name dorpsgesprekken en eventueel jeugd/jongerendebat.

Inzet participatie en communicatie

In ons onderzoeksplan hebben we aangegeven dat we in twee fasen participatie-instrumenten inzetten. In de analysefase (formuleren van de scenario's en het toetsingskader) en in de fase van afweging van voorbereiding keuzes. In de analysefase zetten wij in op:

- Panelgesprekken/dialoogsessie met maatschappelijke organisatie, organisatie op ruimtelijk en economisch domein en een sessie met dorps- en buurtraden om de opgaven en de identiteit van Duiven scherper te krijgen en het aspect zichtbaarheid/nabijheid te kunnen laden;
- Interviews met buurgemeenten/bestuurlijke partners om hun situatie en bestuurlijk toekomstperspectief helderd(er) te krijgen.

In de afwegingsfase zullen wij een aantal dorpsgesprekken uitvoeren. Daarnaast is nog de optie voor een digitaal onderzoek om een bredere groep inwoners te betrekken. Op grond van het overleg met de klankbordgroep zal deze optie worden voorbereid voor stap 2 van het onderzoek.
In het onderstaande is een uitwerking gemaakt van de onderzoeksactiviteiten in de analysefase en wordt nog ingegaan op de mogelijkheid van een digitale survey (Kieskompas). Voor de verdere inrichting van de dorpsgesprekken willen we de resultaten van de analysefase kunnen benutten dus dat komt op een later moment.

Voor wat betreft participatie van inwoners die niet per se vertegenwoordigd worden door een organisatie of instelling bieden we in deze aanpak diverse mogelijkheden om aan te sluiten en mee te denken:

- Via de open inloop van de dialoogsessie met dorps- en buurtraden in de analysefase
- Via de deelname aan dorpsgesprekken
- Via de mogelijkheid van deelname aan het digitale onderzoek
- Via de deelname aan de thema-avonden van de gemeenteraad

We willen specifiek aandacht besteden aan het betrekken van laaggeletterden en minder digitaal vaardigen. Daarbij worden wij geadviseerd door de Beleidsadviseur Inclusie van 1Stroom.

De ervaring leert dat aan georganiseerde gesprekken en openbare sessies vaak de al georganiseerde en bij de gemeente betrokken inwoners deelnemen. Hierin zijn oudere en hoger opgeleide inwoners vaak sterker vertegenwoordigd. Via het digitaal onderzoek wordt een grotere en bredere groep inwoners betrokken (wij schatten in tussen 800 en 1000), en in de regel doen aan zo'n onderzoek ook meer praktisch opgeleiden en een jongere doelgroep bij het onderzoek mee. In vorige onderzoeken werd ook een behoorlijke representativiteit in deelname hiermee bereikt over de verschillende bevolkingsgroepen.

Op deze manier wordt een mix van instrumenten ingezet om een zo breed mogelijke groep van inwoners te betrekken. In de communicatie kan dit nog worden gestimuleerd eventueel door raadsleden zelf die als ambassadeur in hun eigen omgeving of bv. via aanwezigheid op een markt of iets dergelijks inwoners stimuleren om deel te nemen aan een van de vormen die voor hen het meest geschikt is.

Uitwerking werk- en gespreksvormen stap 1/2 onderzoek (analyse scenario's en toetsingskader)

Interviews intern

Planning:

Eind februari, maart 2024

Methode:

Open gesprek aan de hand van korte gespreksleidraad. Voor zowel interne als externe interviews geldt dat deze in vertrouwelijkheid plaatsvinden. Wij maken gespreksnotities op hoofdlijnen ten behoeve van onze eigen analyse. Rapportage vindt gethematiseerd en op hoofdlijnen plaats. Observaties en/of analyses zijn niet herleidbaar zijn tot persoonsniveau of individuele partijen.

Deelnemers:

De geïnterviewden zijn:

- Burgemeester Duiven
- 3 wethouders Duiven (onder wie 1 DB-lid 1Stroom)
- Gemeentesecretaris Duiven
- Leden Westervoort DB 1Stroom (burgemeester + wethouder)*
- Gemeentesecretaris Westervoort (in hoedanigheid directeur 1Stroom)*
- Directeur 1Stroom*
- OR-vertegenwoordiging*

*De laatste interviews zijn specifiek gericht op het functioneren van 1Stroom.
Inhoud:
In deze interviews verzamelen we benodigde informatie over het opgavenprofiel van Duiven en het functioneren van 1Stroom.

Interviews extern
Planning:
Eind februari, maart 2024
Methode:
Met het interne beeld en de feiten in de hand maken we een rondje langs de bestuurlijke partners om beeld te krijgen van de bestuurlijke ontwikkelingen in het gebied, die van belang kunnen zijn voor de keuze van toekomstscenario's. Tevens zullen we met hen spreken over hun beeld van de Gemeente Duiven: identiteit, kwaliteiten, opgaven, en als samenwerkingspartners. Gesprekspartners in principe bestuurlijk (burgemeester), naar keuze van de gesprekspartners aan te vullen met anderen (bv. gemeentesecretaris, wethouder).
Deelnemers:
De geïnterviewden zijn:

- Westervoort (afstemming met interview inzake 1Stroom (zie boven))
- Zevenaar
- Lingewaard
- Arnhem
- Doesburg
- Provincie bestuurlijk
- Directeur en/of bestuurder(s) Groene Metropoolregio

Inhoud:
Vanuit Duiven wordt een verzoek tot deelname aan het onderzoek gestuurd. Bij voorkeur begeleid door een persoonlijk contact tussen burgemeester Duiven en de collega's/gesprekspartners.

Dialoogsessies intern
Planning:
Maart 2024
Methode:
De dialoogmap is een praatplaat in de vorm van een A-0 met daarop afgedrukt de vragen en vormt de leidraad voor de dialoog. Meerdere groepen van maximaal 8 mensen doorlopen tegelijkertijd de dialoogmap. Een adviseur of deelnemer begeleidt het proces en de plenaire terugkoppeling. Een dialoogmap faciliteert het gesprek tussen deelnemers en brengt verschillende inzichten bij elkaar. Mensen leggen zelf de resultaten uit het gesprek zelf op hoofdlijnen vast op de map, wat bijdraagt aan draagvlak voor bijvoorbeeld oplossingen. Het is een doelgerichte manier om bij een grotere groep mensen informatie op te halen en het gesprek erover te voeren. Daarnaast is het een bewezen middel om ontwikkelingen te toetsen en bewustwording bij mensen te creëren. Het heeft dus zowel een breng- als haalfunctie.
Deelnemers:
We organiseren dialoogmapsessies met 4 groepen:

- Managementteam;
- Burgemeester en Wethouders;
- Adviseurs op concernniveau.

Inhoud:

In deze eerste fase van het onderzoek zijn we op zoek naar een verdere duiding van de thema's die dienen als input voor het toetsingskader. Dit zijn vragen zoals:

- Wat zijn lokale en regionale opgaven?
- Hoe duiden we bestuur nabij en zichtbaarheid voor inwoners?
- Wat is de Duivense identiteit?
- Wat is bestuurlijk realistisch?
- Wat zijn globale organisatorische en financiële gevolgen?

Dialoogsessies met externe organisaties, verenigingen en inwoners (in de offerte: panelgesprekken)

Planning:

Maart 2024

Methode:

In onze offerte hebben we voorgesteld om hier panelgesprekken te voeren in de vorm van 'vissenkomsessies', waarbij een kleine afvaardiging in het midden van de ruimte een gesprek voert en de mensen die er omheen zitten, de mogelijkheid krijgen om te luisteren en verhelderende vragen te stellen. Echter, wij denken dat een brede betrokkenheid van alle aanwezigen meer input oplevert en een groter gevoel van betrokkenheid creëert. Daarom denken we dat ook hier een dialoogmapsessie de beste werkvorm is. Deelnemers krijgen voorafgaand aan de sessies een korte online vragenlijst toegestuurd over de thema's zichtbaarheid, nabijheid en identiteit, waarvan we de resultaten weer gebruiken bij de sessies. Deelnemers die deze niet (online) kunnen invullen worden op een andere manier benaderd om input te leveren.

Deelnemers:

We organiseren 3 momenten voor 3 verschillende doelgroepen, met ruimte voor meerdere groepen keer. Deze doelgroepen zijn:

- Maatschappelijke organisaties;
- Organisaties uit het fysieke en economische domein;
- Dorps- en wijkraden + open inloop voor inwoners.

Inhoud:

De inhoud van de vragen volgt voor en groot deel die uit de dialoogmapsessies met de gemeente, uiteraard toegepast op deze doelgroep en hun visie 'van buiten'.

Enquête Kieskompas

Planning:

- Voorbereiding parallel aan besluitvorming eerste fase: april tot mei.
- Uitvoering vanaf eind mei/juni 2024

Methodiek:

We willen een brede inventarisatie doen van de beelden en opvattingen van de inwoners van Duiven. Hiervoor organiseren we ook fysieke bijeenkomsten (dorpsraadsessies en eventueel een jongerendebat). Maar om het gesprek over het toetsingskader en de scenario's hiermee te voeden gaan we in samenwerking met KiesKompas een enquête verspreiden. Een online vragenlijst is een uitstekende manier om zo veel mogelijk inwoners te bereiken. Om deze vragenlijst zo goed mogelijk onder de aandacht te brengen worden gebruikelijk de volgende stappen gezet:

1. *Opzetten, inrichten en uitsturen van de vragenlijst* (dit gaat via het onderzoeksprogramma Qualtrics). De vragenlijst wordt gestuurd naar inwoners die in het panel van KiesKompas zitten. Dit zijn er 451 in Duiven (en 265 in Westervoort). Daarnaast nodigen we de panelleden ook uit om het onderzoek in hun eigen netwerk in de gemeente te verspreiden. De vragen worden in onderling overleg met Kieskompas opgesteld.

2. *Opzetten van een online campagne.* Kieskompas zal een online campagne opstarten in de gemeente om het onderzoek te promoten. Hiermee kunnen we extra inzetten op het bereiken van moeilijk bereikbare groepen, zoals jongeren. Uitgangspunt is een zo representatief mogelijk onderzoek.
3. *Aanleveren linkje naar onderzoek*. Kieskompas levert een link en QR-code aan, deze kan door de gemeente worden gebruikt om het onderzoek verder te verspreiden, juist ook om groepen te bereiken die gebruikelijk moeilijker te bereiken zijn. Voor de hand liggende stappen zijn:
    - Door op de gemeentelijke sociale media kanalen te berichten over het onderzoek;
    - Toesturen van link aan eigen bestand met bewoners;
    - Elke politicus en/of ambtenaar vragen om het naar minimaal vijf bewoners wil sturen waar hij of zij contact mee heeft;
    - Link via mail opsturen naar alle sport- en cultuurverenigingen in de gemeente met het verzoek het te verspreiden onder de leden;
    - Idem naar alle politieke en maatschappelijke organisaties, bewonersverenigingen, bibliotheken, ondernemersverenigingen, winkeliersverenigingen, religieuze instanties, e.d.;
    - Opzetten van een eigen online campagne gericht postcode gebied van de gemeente;
    - Door op de gemeentelijke sociale media kanalen te berichten over het onderzoek;
    - Het sturen van een persbericht naar lokale media;
    - Deelnemers van het onderzoek oproepen om het onderzoek verder te verspreiden.

Voor de mensen die om welke reden dan ook niet in staat zijn om de online vragenlijst in te vullen kan indien gewenst een hulpfunctie worden ingesteld (bv. bij bibliotheek of op het gemeentehuis en eventueel zelfs op locatie (verzorgingshuizen). De vraag is wel of dit proportioneel is ten opzichte van het geheel van de campagne.

Deelnemers:

Alle inwoners van de gemeente Duiven. Dit wordt middels een aantal checkvragen ook gecontroleerd.

Inhoud:

Het betreft hier een breed onderzoek naar de meningen en voorkeuren van de inwoners. Daarbij gaat het dus over hoe zij de identiteit van Duiven ervaren, de zichtbaarheid en nabijheid van de gemeente interpreteren en ervaren, wat zij zien als de grootste opgaven en wat zij belangrijk vinden in de huidige en toekomstige samenwerkingsconstructies.